

دوره هفتم تقنینیه

شماره

۱۰۹

مذاکرات مجلس

جلسه

۱۰۹

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه سه شنبه ۲۷

اسفند ماه ۱۳۰۸

مطابق ۱۷ شوال

۱۳۴۸

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی

خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود

مطبعه مجلس

کلیه اشراک

کتاب ایران سالانه ده تومان
نظریه و دوازده تومان

کلیه تک شماره

بک قران

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس یوم سه شنبه بیست و هفتم اسفند ماه ۱۳۰۸ هـ (هفدهم شوال ۱۳۴۸)

نهرست مذاکرات

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) شور ثانی و تصویب لایحه وزارت اقتصادیات
- ۳) شور دوم و تصویب لایحه تبدیل واحد پول بطلا
- ۴) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس دوشنبه بیست و ششم اسفند ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

- رئیس - آقای امیر اعلم
- امیر اعلم - قبل از دستور
- رئیس - آقای هزار جریبی
- هزار جریبی - قبل از دستور
- رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟
- غائبان - خیر
- رئیس - صورت مجلس تصویب شد
- بعضی از نمایندگان - دستور
- رئیس - آقای امیر اعلم
- رئیس - آقای هزار جریبی
- رئیس - خیر ثانوی و تصویب لایحه ایجاد وزارت اقتصاد ملی
- رئیس - خیر ثانوی کمیسیون فوائد عامه راجع به لایحه اقتصادیات قرائت میشود
- رئیس - خیر بین الشورین کمیسیون

* عین مذاکرات مشروح صد و نهمین جلسه از دوره هفتم تقدیبه بااستثنای مذاکرات قبل از دستور (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵) دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین که ضمن صورت مجلس خوانده شده است : غائبین با اجازه آقایان : روحی - نمینی - حسنعلی میرزا دولتشاهی - منشی - دکتر سنک - فرخی - الفت - اورنگ - حکمت - رفیع - تهور ناش

غائبین بی اجازه آقایان : وهاب زاده - میرزا حسنخان وثوق - بوشهری - شریفی - آصف - اعظم - لرستانی - بیژن زاده - آقایان - قوام - حاج رحیم آقا - میرزا ابوالفضل - آقا رضا مهدوی - حاج حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس - حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک

دیر آمدگان با اجازه آقایان : محمود رضا - دشتی - دیوان یکی - بیات

کمیسیون فوائد عامه لایحه نمره ۱۰۳۸۱ را برای مرتبه ثانی مطرح و خبر آنرا بشرح ذیل برای تصویب تقدیم میدارد:

ماده ۱ از تاریخ تصویب این قانون بجای وزارت فوائد عامه و فلاحت و تجارت که فعلاً موجود است دو وزارت خانه ذیل تاسیس میشود ۱ - وزارت طرق و شوارع ۲ - وزارت اقتصاد ملی

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موافقم

ملک آرائی - مخالفی ندارد

رئیس - آقای ملک زاده مخالفید؟

کازرونی - همه موافقیم کنفرانس هم که نمیکشیم بدهیم.

رئیس - رای میگیریم بماده اول موافقین قیام فرمایند (جمعی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود

ماده ۲ - وظائف وزارت طرق و شوارع مراقبت در ایجاد و نگاهداری راههای آهن و شوسه و تنظیم و توسعه کشتی رانی و اداره کردن امور بندری است

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - امروز آقای وزیر عدلیه و آقای

وزیر مالیه تشریف داشتند چیزی را بنده پیشنهاد کردم چون در ماده دوم هم نیست. پیشنهاد کردم که اولاً عوض کشتی رانی نوشته شود (بحرییمائی یکی از نمایندگان - چرا؟) یکی هم مسئله شیلات است

که در ماده سه هم نیست چون ما ناچاریم در این جا یا در آن ماده بعد این مسئله را اضافه کنیم و تکلیف اداره کردن شیلات را معین کنیم که کدام وزارت خانه رسیدگی میکند. آروز هم عرض کردم چیزی که مطمح نظر است همان تلگرافات پی در پی صیادان است که میرسد

انداختن منابع ثروت مملکتی از قبیل شیلات و معادن و جنگلها و ترویج فلاحت و مخصوصاً ترقی محصولات فلاحتی قابل صدور و تطبیق اصول فلاحتی با اصول علمی جدید و تکمیل وسائل آبیاری و آباد کردن اراضی بائره و توجه مخصوص به بهبودی نژاد و تربیت و تکثیر حیوانات اهلی و تهیه موجبات مبارزه با آفات حیوانی و نباتی و فراهم آوردن موجبات ترقی و توسعه تجارت مملکت از نقطه نظر توسعه صادرات مملکت و تشویق بعمل آوردن امتعه که ممکن است در مملکت برای رفع حوائج داخلی تهیه شود و اصلاح مواد صادراتی مملکت بطوری که مطلوب بازارهای خارجه باشد.

رئیس - آقای نفاة الاسلام

آقا سید محمد تقی بروجردی - در این ماده سوم نوشته ترویج فلاحت. چون بنده يك اندازه از فلاحت اطلاع دارم به عقیده بنده برای این مملکت اساس اولیه ترویج فلاحت عبارت است از تشکیل بانک فلاحتی. بدلیل اینکه عموم اهالی این مملکت از طبقه سوم و چهارم نام محتاج و معطلند گرچه مربوط بامور زراعت باشند اما اگر پنجاه تومان یا صد تومان داشته باشند که وسائل زراعتی تهیه کنند خیلی خوب است. پس بانک فلاحتی که تاسیس شود بدون خسارت و ضرر بدولت هر فرد مالکی می رود در آنجا و ضمانت می کند برای رعیش و از آن بانک پنجاه تومان، صد تومان بگیرد و وسائل زراعت خودش را فراهم میکند. و الا اگر این معین نشود و این بیکارهای مملکت که مربوط بزراعت هستند وسائل کارشان تهیه نشود بنظر بنده هر کاری که بر ایشان بکنیم کان لم یکن است.

وزیر عدلیه - نظر آقا را بنده کاملاً تقدیس میکنم ولی اگر دیروز در کمیسیون بودجه تشریف داشتند ملاحظه میکردند که جز بودجه دراز قام خرج سال آتی به پانصد هزار تومان برای تاسیس بانک فلاحتی منظور شده است (صحیح است) آقا سید محمد تقی بروجردی - تشکر دارم.

رئیس - آقایان موافقین با ماده سوم قیام فرمایند. (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده چهارم:

ماده ۴ - تشکیلات اداری در دو وزارت خانه فوق بر طبق نظامنامه خواهد بود که بتصویب هیئت وزراء خواهد رسید.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده اینجا يك امری را میخواهم تذکر بدهم که خود آقایان بهتر از بنده متذکرند. ولی تذکرش اسباب نفع است انشاء الله. آن این است که این دو وزارت خانه را طوری باید تشکیل دهند که مخارجش اصل مقصود را از بین نبرد. این قدر ادارات و تشکیلات زیاد و حقوق فوق العاده ندهند. و این مسائل را مراعات کنند چنانچه غیر از این باشد ممکن است هر قدر بجهت این دو وزارت خانه تصویب شود مخارج اداری بشود و وقتی این طور شد مخارج مقصد را از بین میبرد باید يك مقداری از آن يك عشر دو عشر دو عشر و نیم بیشتر مخارج اداری نباشد و مابقی باصل مقصود برسد

وزیر عدلیه - دولت کاملاً با این نظر موافق است باین جهت ملاحظه خواهند فرمود که در اقلام خرج در قسمت طرق ۱۳۰۹ فقط نود هزار تومان پیش بینی شده و از برای وزارت اقتصاد دوست هزار تومان جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی میگیریم بماده آقایان موافقین با ماده چهارم قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده پنجم:

ماده پنجم - این قانون از اول فروردین ماه ۱۳۰۹ بموقع اجرا گذاشته خواهد شد

رئیس -- مخالفی ندارد؟ (خیر) رأی میگیریم بماده پنجم موافقین قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

رئیس -- تصویب شد مذاکره در کلیات است. آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- آقای وزیر عدلیه بنده در اینجا از کلیات استفاده میکنم (نه اینکه مخالف باشم) ولی میخواهم يك تذکری بدهم. در ماده سوم نوشته شده است فراهم آوردن موجبات ترقی و توسعه تجارت از نقطه نظر توسعه صادرات مملکت..... اصلاح مواد صادراتی مملکت بطوری که مطلوب بازارهای خارجه باشد. نظر دولت در واقع در این جا تعلیم دادن مردم است که مواد خام را نوعی درست کنند که برای ترویج امتعه باشد نه اینکه در واقع يك وسیله جلوگیری از برای مأمورین نسبت بتجارت باشد که این را جلوگیری کنند. این را بنده خواستم عرض کنم که آقای وزیر عدلیه توضیحی بدهند که يك چیزی شود که در گمرکات کمتر اشکال تراشی کنند چون هر چیزی که آقای وزیر عدلیه در اینجا بفرمائید شرحی برای این ماده واقع میشود

وزیر عدلیه -- چون فرمودید شرحی که بنده عرض کنم در آتی معنی و مقصود این ماده را خواهد رسانید اینست که بنده آمده ام اینجا و عرض کنم در اساس قضیه گمان میکنم اختلافی نباشد مقصود این نیست اشکال تراشی بشود ولی در ضمن این را هم در کمال صراحت و وضوح عرض کنم که دولت با تمام وسائل لازمه از بردن جنسهای تقلبی بخارجه جلوگیری خواهد کرد (صحیح است) و از بردن جنس های بد که اسباب شکست دادن بازار خواهد بود (بطوری که عده کرده اند) جلوگیری خواهد کرد و اگر لازم باشد قوانینی هم بمجلس خواهیم آورد. (صحیح است - مذاکرات کافی است.)

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در این جا میخواهم تذکره کنم که یکی از مقاصد و اموراتی که وزارت فوائد عامه باید در نظر بگیرد و خیلی اهمیت (زیادتر از سایر امورات) هم دارد این است که باید سعی کند در ایجاد کارخانجات فوق العاده باید باین مسئله اهمیت بدهد همه چیز من محتاج بخارجه نباشیم و همینطور استخراج معادن و غیره دو چیز باید خیلی اهمیت داده شود و مد نظر دولت باید قرار گیرد. و همیشه مورد توجه باید باشد تا احتیاج این مملکت از خارجه کم شود و در واقع ما نتیجه بگیریم از این وزارتخانه جدید التاسیس

رئیس -- موافقین با قانون اقتصادیات بوضعی قرائت شد و شامل پنج ماده است قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. [۳- شور دوم و تصویب لایحه تبدیلی واحد پول بطلا]

رئیس -- خبر کمیسیون قوانین مالیه راجع بواحد قرائت میشود:

خبر بین الشورین کمیسیون: کمیسیون قوانین مالیه با حضور آقای وزیر عدلیه نمایندگان دولت شور ثانی لایحه تغییر واحد پول بطلا بضمیمه پیشنهادات واصله از طرف آقایان نمایندگان مطرح شور و مذاقه قرار داده و با اصلاحات لازمه آنرا بشرح ذیل برای تصویب تقدیم مجلس مقدس کرده (ماده اول - مقیاس طلا)

واحد پول قانونی ایران ریال طلا است که بحدود تقسیم میشود

رئیس -- آقای فیروز آبادی
فیروز آبادی - بنده چون در ماده اول حذرت نسبت بکلیات عرایضم را عرض کنم این است که

میکم قانون گذار همیشه در وقت قانون گذاری باید چند چیز را در مد نظر بگیرد. بعد از مشروعیتش موقع عمل را باید در نظر بگیرد تا تأثیرات خارجی اش را در نظر بگیرد این لایحه از آن وقتی که بمجلس آمده در بازار يك تأثیرات فوق العاده بدی پیدا کرده که بر خلاف انتظار و حقیقت است و اشتباه بر مردم شده. حتی بنده دیروز خردم رفتم يك اسکناس دو تومانی خورد کردم جای دیگر بردم که خرج کنم دو تا دو هزاری از آنرا برداشتم مابقی را گفتم نمیخواهم هر چه گفتم این شکسته نیست سرراخ نیست بی علت است و اعتبار دارد. گفتمند ما بر نمیداریم این تأثیر بدی کرده و باید این را در نظر گرفت که اسباب استفاده بعضی استفاده چیه در بازار و زحمت مردم نشود. فلان عمه آخر شب میرود نان بگیرد اگر بنا شود دو هزاری را از او نگیرند ناچار است بیچاره گرسنه بخوابد در خانه اش. باید قسمی کرد که این پول شکسته برداشته شود سرراخ دار برداشته شود فقط پولی که باید برداشته نشود پولی است که کسر دارد یا قلب باشد یا بدون اجازه دولت در خارج از ضرابخانه سکه شده از این سه قسم گذشته تمام پولها باید رواج باشد و الا همین وضعی است که امروز در بازار پیدا شد. و خواهش میکنم از نمایندگان که تشریف ببرند در بازار و به بینند و خبر است. و این ترتیب خوب نیست همان طور که نمایندگان کاغذهای خودشان را رواج میدهند ما هم باید رواج بدهیم (صحیح است)

وزیر عدلیه - بنده کاملاً با این اصل موافقم که مردم در زحمت نباید باشند با این اصل گمان میکنم هیچکس مخالف نباشد ولی بالاخره در زندگانی برای هر چیزی يك قواعد و شرائط و حدودی مقرر است. پول رواج پولی را که هر کس میدهند و باید قبول کنند باید شرائطی داشته باشد در تمام مسائل ضرورت دارد که انسان يك اجتهادی بکند تمام دنیا ترتیب و نظم برای پولهای خودشان دارند شرائطی هم میکنند

که اگر بفلان شکل در آمد سرراخ کردند یا چه کردند بالاخره این طور پول کم میشود. و با قبول نمی شود ما که نباید همیشه عوض اختراعات صحیح بیائیم و این اختراعات را بکنیم و بعد در زحمت بیاقیم فراموش میکنم که این بواسطه عملیات يك عده دیگری است که اگر بنا شد شما بیائید و يك قواعدی را قائل شوید و جلوگیری کنید طبعاً دفعه اول که بنده آمدم و پولی را سرراخ کردم و چیزی از او کاستم خود من که این کار را کردم اگر از دستم گرفتند متصل از این راه نمی شود استفاده کرد بالاخره شما يك پولهایی دارید که آن پولها صحیح نیست و نمیتواند بمعنای راجع باشد این اسباب زحمت است. الان مدتی است که این مسئله پول در جریان است و مورد اشکال بوده بالاخره دولت آمد و با بانک شاهنشاهی يك قراری گذاشت و جمع آوری کردند در این اواخر هم همان ترتیبات را خواست با بانک ملی کرده باشد بانک ملی هم قبول میکند حالا بنده نمیدانم چه شده است که امروز یکمرتبه صحبت میشود که مردم بر نمیدارند (حاج محمد تقی بنکدار - پول سالم را هم بر نمیدارند بنده در بازار هستم و اطلاع دارم) خوب آقا اگر چنانچه پول سالم را قبول نکردند آن کسی که قبول نکرد قابل تعقیب است اطلاع بدهد و آنوقت دولت آن شخص را تعقیب خواهد کرد ولیکن يك نظری هم باید انداخت به آن پولهای بدی که هست و يك روزی باید باین کار خاتمه داد و گمان می کنم يك قسمت از این اشکال برای این است که چون قبلاً بانک شاهنشاهی قبول می کرد مردم هنوز مسبوق نشده اند که بانک ملی هم مشغول قبول کردن و جمع آوری است. ببرد آنجا عوض کنند و همان قبول نکردن در خاطرشان مانده است و یکعده هم آمده اند و از این آگرانی مردم دارند سوء استفاده می کنند توضیحات بنده در اینجا برای این است که خاطر مردم را بنده در اینجا راحت کنم که آن پولهایی که معیوب است بشرایطی که در روزنامه ها درج شده است آن پولها را باز در يك حدودی که باز در تصویبنامه

نوشته شده است که بانک ملی قبول می کند و ما از برای این کار يك مدتی قرار شده است که شش ماه است حالا و چند روز از آن گذشته و چند روز کمتر از شش ماه مدت باقی مانده که باید مردم پولشان را ببرند بدهند ببانک ملی و اگر کسی در هر نقطه اطلاع پیدا کرد یا خودش طرف معامله بود و دید پول بی عیب او را بر نمیدارند بایستی در هر نقطه که هست کسی را که قبول نکرده است مورد تعقیب قرار دهند و بمقامات مربوطه اطلاع بدهند و این اشخاص که می خواهند پول را از اعتبار بیندازند بایستی تعقیب کرد.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

کیانوری - بنده مخالفم. عرض می کنم بنده با این ماده مخالفم فرق است بین پول طلا و مقیاس طلا پول عبارتیست از پهلوی که اینجا دو پهلوی اسمش را گذارده اند که مساویست با پوند و لیره ولی ریال مقیاس از برای طلا است یعنی بیست ریال قابل سکه است چون ریال قابل سکه نبوده بیست ریال طلا که اسم او پهلوی است سکه شده مقیاس طلا ریال است ولی مسکوک طلای ما پهلوی است بنده حالا نظریات آقایان را میدانم ولی آنچه که خودم دیده ام تا بحال عرض میکنم در عثمانی يك لیره داشتند که لیره اینها به بیست بشلق تقسیم میشد و این اشکالاتی را که اینجا پیدا میشود نداشت لیره انگلیسی به بیست شلینگ تقسیم میشد لیره فرانسوی بقول آقایان به بیست فرانک تقسیم میشد آنوقت لیره یا پوند انگلیسی لیره دارد نیم لیره دارد ربع لیره دارد مافوقش لیره دارد دو لیره و نیم دارد پنج لیره دارد ولی واحدش لیره یا پوند است بنده تصور میکنم که این ترتیبی را که اینجا کمسیون قبول کرده است این برخلاف عادت همه دنیا است که ما يك لیره ده ربالی را که نصف پوند میشود این را يك پهلوی کنیم آنوقت بیست ربالی دو پهلوی میشود بنده عرض میکنم واحد پوند بر بیست شلینگ تقسیم میشود

بنده حالا اشکال نمیکنم ولی واحد طلا را دو درش تغییر کردن این صحیح نیست (احتشام زاده - بیست ربالی نمیشود) و عقیده ام اینست چون ده ربالی ممکن است پهلوی شود و بیست ربالی نام دیگری پیدا کند (هزار جریبی نمیشود) فرض بفرمائید شاهی یا سلطانی یا هابونی بشود در اینطوریکه در اینجا قائل شده اند بر خلاف مقبول پول های دنیا است

فیروز آبادی - اینطور نیست

کیانوری - صبر کنید حالا حق شما نیست صحت بدارید بالاخره این تعبیر دو برای بیست ربالی برخلاف مقیاس طلای دنیا است زیرا خودش واحد است واحد طلای ما دو قسم بیشتر نیست فقط اصل طلای ما پهلوی است یعنی بیست ربالی (یکی از نمایندگان - ده ربالی ممکن است ده ربالی سکه بزیم بیست ربالی هم مک بزیم يك پوند انگلیسی ۲۰ شلنگ است نیم پوند که سکه خورده ده شلنگ است و پنج شلنگ هم که سکه خورده ربع پوند است و همینطور لیره های عثمانی که يك لیره عثمانی بیست بشلق بوده است نیم لیره ۱۰ بشلق بنده ربع لیره ۵ بشلق میشود لیره های فرانسوی يك لیره ۲۰ فرانک نیم لیره ۱۰ فرانک ربع لیره پنج فرانک بود این ترتیب بر خلاف همه دنیا است و بنده تصور میکنم که خوب ترتیبی نیست.

احتشام زاده - واحد ریال است نه پهلوی

رئیس - آقای عدل

عدل - فرمایشاتی که آقای نماینده محترم فرمودند در کمسیون در اطراف هر يك از این مواد مذاکرات زیادی شده و این پیشنهادی را هم که آقای فیروز آبادی دادند راجع به آن پیشنهاد مذاکره شد و اساساً مسئله دارای اینهمه اهمیتی که آقا میدهند نیست (از نمایندگان - چرا آقا) اجازه بفرمائید خیلی بپولهاست بیست قسمت شده است خیلی پولهاست که ده قسمت شده است

چنانچه مثلاً آقای پول فرانسه را مثل زدند بنده پول آمریک را مثل بزیم که ده دلار است و هیچ قابل اینهمه اهمیتی که آقا میدهند نیست (بعضی از نمایندگان چرا؟ بعضی دیگر راست میگوید سداي زنك) و چون نظر عامه به این بود که از روی انتشار قیمت نوشته شود این بود کمسیون قبول کرد و چون نام پهلوی يك نام سخی بود ما نمیخواستیم لفظ نیم رویش بگذاریم این بود که يك پهلوی و دو پهلوی نوشتیم.

چند نفر از نمایندگان - صحیح است

بعضی دیگر - خیر صحیح نیست.

رئیس - آقای ملک مدنی موافقت؟

ملک مدنی - بل

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده میخواستم عرض کنم که چون در سابق ما در تومانی و يك تومانی و پنجهزاری و دو هزاری طلا داشتیم حالا در مقابل پنجهزاری يك پنج ربالی هم داشته باشیم بعقیده بنده بد نیست حالا اسمش را هم هر چه میخواهید بگذارید

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - این موضوع یکی از مسائلی است که مدتها اشخاص متخصص در اطرافش مطالعه کرده اند و مدتی دولت نشسته و مطالعه کرده است و با يك اطلاعات این طرح را تهیه کرده اند و تقدیم مجلس کرده اند و بالاخره این از مطالبی نیست که بشود در اطرافش نظری صحبت کرد و این مطلبی را که آقای فیروز آبادی میفرمایند شاید خود بنده هم در بدو امر معتقد بودم ولی وقتی در کمسیون مطالعه کردم در حضور دکتر رئیس بانک و دکتر علامیر و اشخاصیکه در این مسئله متخصص هستند بالاخره در تمام ممالک دنیا که سابقاً واحد پولشان نقره بوده است آمده اند طلا کرده اند و يك اصولی را ایجاد کرده اند ما هم باید بر طبق آن اصول رفتار کنیم و خودمان نمیتوانیم بالاخره

يك طریق خاصی ایجاد کرده باشیم این است که بنده هم استدعا میکنم همانطور که نظر دولت بوده است آقایان هم با همان نظر موافقت بفرمایند

رئیس - مخالف دیگری نیست؟

یاسائی - چرا بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

یاسائی - بعقیده بنده ارادی که آقای کیا کردند کاملاً صحیح است و این مسئله مربوط بمتخصص نیست واحد پول ما عبارتست از يك پهلوی نه دو پهلوی (بعضی از نمایندگان - واحد ریال است) ما نظرمان این است که پهلوی عبارت از لیره باشد و بنا بر این اگر دو پهلوی معادل يك لیره باشد بعقیده بنده صحیح نیست میبایستی همانطور که لایحه دولت بود رأی بدهیم و بنده تصور میکنم که آقای فیروز آبادی هم مخالفت نکنند و بهانه لایحه دولت رأی بدهند بالاخره ما نمیتوانیم بگوئیم واحد دو تا است واحد مقیاس باید یکی باشد مقصود این است که ما نگوئیم يك پهلوی و دو پهلوی نزاع لفظی است مباحثه در لفظ که نداریم یکی را بگوئیم پهلوی دیگری را خسروی بنظر بنده فرمایشات آقای کیا خیلی صحیح بود و در مقایسه هم که کردند با سایر پولهای دنیا خیلی صحیح بود و میبایستی این را اصلاح کنند

وزیر عدلیه - بنده خیلی متأسفم در موقعی که آقای کیا و یاسائی فرمایشاتی میفرمودند نبودم و متوجه بجزئیات دلائل ایشان نشدم ولیکن آنچه که استنباط میکنم يك سوء تفاهمی شده است واحد پول ایران ريال طلا است در هر مملکتی ممکن است يك واحد پولی داشته باشند و بعد نسبت بان واحد يك پولهای دیگری داشته باشند که اساسی خاصی داشته باشد بنده در شور اول توضیح دادم مثلاً پول فرانسه را عرض کردم خدمت آقایان که فرانک طلا که در جریان هم هیچوقت نیست بجهت اینکه فرانک طلا مثل ريال طلا خوبی کم میشود خیلی نازک

میشود نمیشود بجزبان انداخت واحد پول فرانسه فرانک است اما در آنجا دو تا پول هست که اسم خاصی دارد واحد پول نیست یکیش را ناپلئون میگویند که ده فرانک است یکیش را لوئی میگویند که بیست فرانک است (باسم دو پادشاه) اینجا هم همان ترتیب است واحد پول در ابتدا همان ریال است بنابراین صحبت وقتی که میشود گفتگوی این است که میگویند ده ریال بیست ریال پانصد ریال ده هزار ریال حساب ها هم همین ترتیب خواهد شد بوجه ها روی این پول نوشته میشود مالیاتها روی او حساب خواهد شد این اصل است ولی دو پول است که حساب خاصی دارد يك مثالی در پول خودمان میزنم واحد پولمان در حقیقت تومان بود ولی اشرفی داشتیم يك پولی بود که واحد پول نبود و بنا بر این دو پهلوی واحد پول نیست ما دیدیم که نمیشود ریال را آورد و ضرب کرد چون ریال کم می شود واحد یعنی مسکوک بزرگتر که حد ریال باشد ما توانستیم بگوئیم پول های مسکوک طلا که در جریان است عبارتست از ده ریالی و بیست ریالی و آن ترتیب اعشاری هم بود و بالاخره آن قسمتی بود که میشد سکه کرد بعد آمدیم باین ده ریالی و بیست ریالی يك اسمی هم دادیم گفتیم دو پهلوی و يك پهلوی وحالا این تولید اشکالی که در اساس قضیه نمیکند بنا بر این بنده تصور میکنم بهتر این است که آقایان هم موافقت بفرمایند و بهمان ترتیبی که لایحه دولت بوده است رای بدهند.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - جسارت می شود بنده خواستم عرض کنم تمام این مذاکرات خارج از موضوع است الان ماده اول مطرح است و این صحبت راجع بماده دو است این ماده که تمام شد در ماده دوم آقایان مخالفین ادله خودشان را ذکر کنند وزیر عدلیه هم ذکر کند

وزیر عدلیه - کاملاً حق با آقا است ولی میدانید که بنده کاملاً مطیع آقایان نمایندگان و مجلس هستم و وقتی

که دیدم آقایان خارج از موضوع صحبت میکنند بندهم خارج از موضوع صحبت کردم (خنده حضار)
رئیس - پس اگر این طور است پیشنهادات آئین هم متعلق است بماده دو حالا رای میگیریم بماده اول موافقین با این ماده قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده دوم:

(ماده دوم - مسکوک مضروب و جزء واحد مقیاس مسکوکات قانونی در جریان عبارتند از:

- الف) مسکوک طلا: سکه طلای ده ریالی بنام «یک پهلوی»
- سکه طلای بیست ریالی بنام «دو پهلوی»
- ب) مسکوک نقره: سکه نقره نیم ریالی
- » » » يك ریالی
- » » » دو ریالی
- » » » پنج ریالی
- ج) مسکوکات نیکل: سکه نیکل پنج دیناری
- » » » ده دیناری
- » » » بیست و پنج دیناری
- د) مسکوکات مس: سکه مس يك دیناری
- » » » سکه مس دو دیناری

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - آقای وزیر عدلیه توجه بفرمایند بنده راجع به آن قسمتی که آقای یاسائی صحبت کردند در يك پهلوی و دو پهلوی صحبت نمیکنم اما از این جوی که حضرت تعالی دادید کاملاً مسئله معلوم شد که واحد مقیاس پول ما ریال است و ما کاری بعنوان ده ریال و بیست ریال نداریم ما در اینجا می خواهیم واحد مقیاس پولمان را معین کنیم ما واحد پولمان در سابق قران بود حالا ریال قرار میدهیم ریال را هم طلا قرار می دهیم بنده نظرم این بود که يك چیزی را دولت موافقت کند زیاد کنیم و آن این است که منحصر کرده است يك ریالی و دو ریالی را به نقره ولی اجازه نداده است

وزیر عدلیه - متأسفانه این پیشنهاد را نمیتوانیم قبول کنیم و چون ادله جواب آن هم عرض شد دیگر تکرار نمیکنم

فیروز آبادی - پس میگیرم

رئیس - پیشنهاد اولیه آقای کیا بعد از اینکه ماده به این جور شد دیگر مورد ندارد. آقای یاسائی و کیا پیشنهاد کرده اند که بهمان ترتیب لایحه دولت رای گرفته شود

بعضی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده بهمان نظری که عرض کردم ما تمام چیز ها مان را نباید مثل يك دولت و دو دولت درست کنیم خوب اگر دو دولت پولشان اینطور است در امریکا بر خلاف این است دول سرمایه دار بر خلاف اینست بنده عقیده ام این است که اولش که ده است باسَم يك پهلوی باشد و دومش که بیست است باسَم دو پهلوی باشد و در اطرافش هم مناقشه نشود

وزیر عدلیه - مناقشه در این نیست جز اینکه گمان میکنم نظر آقایان مجلس قبول فرمایند اما اینکه فرمودید نباید همه اش نظریك جا انداخت نظر بيك جا نیست بنده تصور میکنم وقتیكه يك اشخاصی با مطالعات کامل کاری را کردند اما در اصل قضیه عبارت از پیشرفت مسائل اقتصادی است موافق هستید پس جزئیاتش را واگذار کنید بنظر همان اشخاصی که آشنا در این امر هستند

رئیس - رأی میگیریم بماده دوم آقایان موافقین قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده سوم:

(ماده سوم - وزن خالص مسکوک)

الف - يك ریال معادل با ۳۶۶۱۱۹۱ ۰۰ گرم طلای خالص

پنج ریالی طلا سکه شود بنده نظرم این است همین جوری که در این مسکوک طلا که حالا داریم دو هزاری زرد داریم و پنج هزاری زرد داریم تومانی داریم برای اینکه این يك وسعتی است برای مردم ما ایرانی ها هنوز آن حالت سخامان از میان نرفته است و این یکی از تشریفات است که در ایرانی ها هست بالاخره ما تا وقتی که طوری تربیت شویم که جان بجزائیل ندهیم خیلی طول دارد اگر اجازه داده شود که پنج ریالی طلا هم مثل پنج هزاری زرد ضرب شود خیلی خوبست

وزیر عدلیه - بنده در اینجا يك اشکالی دارم و آن این است که پنج ریالی پول خیلی مشکلی است و مطابق حسابهایی که در دنیا کرده اند پول هر قدر که باشد نازکتر باشد آن پول بیشتر نازک میشود و کم میشود و همین اسباب زحمت میشود و ضررش بیشتر است بنده تصور میکنم که آقا هم موافقت بفرمایند که عین لایحه دولت باشد و بعضی از آقایان هم گمان میکنند يك پیشنهادی در این خصوص داده باشند و بنده چنانچه عرض کردم این اسباب زحمت است و بر فرض برای نظری هم که آقا دارند که بخشش بفرمایند اسباب زحمت است و اینها باز هم تولید زحمت میکند و بگذارید این عیدی دادن که قدری هم گران تمام میشود بواسطه گرانی مبلغ اصلاً از بین برود

رئیس - پیشنهاد آقای فیروز آبادی:

بنده پیشنهاد میکنم که اضافه شود در ماده دو در قسمت الف سکه طلای ۲۰ ریالی باسَم دو پهلوی و ده ریالی باسَم يك پهلوی و پنج ریالی باسَم پنج ریالی فیروز آبادی - يك فرمایشاتی آقای آقا سید یعقوب کردند و آقای وزیر عدلیه هم جواب دادند و بنده هم عقیده ام این است که در مسکوکات توسعه داده شود و این پنج ریالی هم باشد و هیچ ضرری هم بهیچ جا نخورد بلکه اسباب توسعه کار مردم است

ب) مسكوك طلاى ده ريبالى بيايك پهلوى (مؤيد احمدى نيم پهلوي شده است) حالا داراى ۳۶۶۱۱۹۱ گرام طلاى خالص است و ضرابخانه دولتى بايد يك كيلوگرام طلاى خالص را بمصرف ضرب ۱۳۵ ر ۲۷۳ عدد مسكوك يك پهلوي برساند .

ج) مسكوك طلاى بيست ريبالى يا دو پهلوى « (يكى از نمايندگان - حالا يك پهلوى بخوانيد) داراى ۷۳۲۲۳۸۲ گرام طلاى خالص است و ضرابخانه دولتى بايد يك كيلوگرام طلاى خالص را بمصرف ضرب ۱۳۶ و ۵۶۷۵ عدد مسكوك دو پهلوى برساند

د) مسكوك نقره نيم ريبالى كه در داخله مملكت جريان قانونى دارد و نماينده نيم ريبال طلا مى باشد داراى ۲۲۵۰۰۰ گرام نقره خالص است و ضرابخانه دولتى بايد يك كيلوگرام نقره خالص را بمصرف ضرب ۴۴۴ ر ۴۴ عدد مسكوك نيم ريبالى برساند .

ه) مسكوك نقره يك ريبالى كه در داخله مملكت جريان قانونى دارد و نماينده يك ريبال طلا مى باشد داراى ۵۰۰۰۰ و ۴ گرام نقره خالص است و ضرابخانه دولتى بايد يك كيلوگرام نقره خالص را بمصرف ضرب ۲۲۲ ر ۲۲۲ عدد مسكوك يك ريبالى برساند .

و) مسكوك نقره دوريبالى كه در داخله مملكت جريان قانونى دارد و نماينده دو ريبال طلا مى باشد داراى ۹ گرام نقره خالص است و ضرابخانه بايد يك كيلوگرام نقره خالص را بمصرف ضرب ۱۱۱ و ۱۱۱ عدد مسكوك دوريبالى برساند .

ز) مسكوك نقره پنج ريبالى كه در داخله مملكت جريان قانونى دارد و نماينده پنج ريبال طلا مى باشد داراى ۲۲۵۰۰۰۰ گرام نقره خالص است و ضرابخانه دولتى بايد يك كيلوگرام نقره خالص را بمصرف ضرب ۴۴۴ ر ۴۴ عدد مسكوك پنج ريبالى برساند

تبصره - ميزان عيار مسكوكات طلا (مذكوره در بندهاى « ب » « ج » فوق) عبارت از ۹۰۰ در ۱۰۰۰ طلاى

خالص و يكصد در هزارمس است و ميزان عيار مسكوكات نقره (مذكور در بندهاى « د » « ه » « و » « ز ») عبارت از ۹۰۰ در ۱۰۰۰ نقره خالص و يكصد در هزارمس است يكى از نمايندگان - مطابق اصلاحى كه در ماده شد بايد نيم پهلوى و يك پهلوى بشود

بعضى از نمايندگان - صحيح است

رئيس - آقاى عدل

عدل - موافقم

رئيس - آقاى آقا سيد يعقوب

آقا سيد يعقوب - اينجا آقاى وزير عدليه توجه داشته باشند نماينده باصطلاح خودمان يك كلمه است كه جابجى در اينجا نيست در آنجا كه ميگويد نماينده فلاقتدر ريبال طلاست غرضم اين است كه اين ايراد لفظى است خواستم عرض كنم بجاي نماينده قيمت يا ميزان بنويسيد هزرت وزير عدليه - اگر آقاىان ميتوانند يك كلمه پيدا كنند كه همان نماينده مقصود بدهد بنده حرف ندارم اين قيمت نيست قيمت طلا را ندارد نماينده اوست مثل اسكناس كه قيمت يك تومان است و نماينده تومان است يعنى اگر يك تومان اسكناس را بدهيد يك تومان بنيد خواهيد گرفت و الا قيمت او را ندارد حالا اگر نقره ديگرى داشته باشيد كه همين معنى را برساند مانعى ندارد.

آقا سيد يعقوب - بسيار خوب

رئيس - آقاى فيروز آبادى

فيروز آبادى - بنده عقيده ام اين است بهترين الفاظ لفظى است كه معنى از او فهميده شود و كو بنده بتواند با سانسى آن لفظ را ادا كند و شنونده با سانسى بشنود و بذهن او نزديك باشد و در اينجا همه اش الفاظ معيبن و مليلارد اينها است در صورتيكه يك كيلوگرام عبارت از نلث من و ۳ كيلوگرام عبارتست از يكمن در اينصورت چنانچه اين تقسيمات از روى من و سبب منقالت بنده بهتر است بنده هم عقيده ام اين است كه اين تقسيمات

لك طرورى باشد كه براى مردم آسان باشد و اينطور بايستى نفي كه كسى نخواهد يك حسابى بكنند حساب گرهائى ماهر را بياورد برايش حساب كنند شايد بگويند محتاج بحسابش نيستى چكار داريد بايش اگر اين جور باشد بخودش كارى نداريم رئيس - آقاى عدل

عدل - البته در خاطر آقا هست كه ما اوزان و نابر خودمان را هم تغيير داديم اگر چه قانونش براننده است ولى اوزان خودمان را از روى سيستم يك كه در دنيا معمول است كرديم و اگر نخواهيم از بي منقالت در اينجا حساب كنيم كه بمنقالت و اينها من شود مغاير با آن قانون ميشود بعلاوه خوب منقالت داريم اما ده هزارم و صد هزارم را نداريم و در داريم و بعد هم گندم در كيسيون هم مذاكره شد و چون اين نزديكتر به اوزان خارجه بوده است براى فهم اذهان خارجه و داخله اينكار را كرديم و اينها كه شما ميفرمائيد نميشود منقالت كه به منقالت ندارد و بالاخره ناچار بوديم كه بهمين سبب بنويسيم .

رئيس - آقاى افسر

افسر - بنده موافقم (مذاكرات كافي است)

رئيس - راي ميگيريم بماده سوم با رعايت تفيري در ماده دوم حاصل شده و در اين ماده هم شد ان موافقين قيام فرمايند (اكثر قيام نمودند)

رئيس - تصويب شد . ماده چهارم :

(ماده چهارم - طريقه ضرب و حد ترخص)

براى تاين مقررات قانونى مربوطه به اوزان مسكوكات ميزان ابعاد مسكوك نظامنامه طريقه ضرب مسكوكات پشت دولت تعيين و تصويب خواهد كرد مسكوكات در دامن است از حيث وزن مسكوكي تا ميزان حد اكثر در هزار و از حيث عيار تا ميزان حد اكثر ۲

در هزار نسبت بحد قانونى معينه در ماده ۳ اختلاف كسرى يا اضافى (حد ترخص قانونى) داشته باشد و همچنين مسكوك نقره فرداً ممكن است از حيث وزن مسكوكي تا ميزان حد اكثر ده در هزار و از حيث عيار تا ميزان حد اكثر سه در هزار نسبت بحد قانونى معينه در ماده ۳ اختلاف كسرى يا اضافى (حد ترخص قانونى) داشته باشد ولى من حيث المجموع بايد با مقررات ماده ۳ كاملاً تطبيق نمايد

رئيس - آقاى عدل

عدل - بنده موافقم

جمعى از نمايندگان - مخالفي ندارد .

رئيس - راي ميگيريم بماده چهارم آقاىان موافقين قيام فرمايند (اغلب نمايندگان برخاستند)

رئيس - تصويب شد . ماده پنجم قرائت ميشود :

(ماده ۵ - شكل و سكه مسكوكات)

الف) كليته مسكوكات مذكور در ماده ۲ مدور خواهند بود

ب) مسكوكات طلا در يك طرف نمثال اعليحضرت همايون شاهنشاه ايران و در طرف ديگر شير و خورشيد و قيمت مسكوك و سنه ضرب را خواهند داشت .

ج) مسكوكات نقره در يك طرف شير و خورشيد و در طرف ديگر عدد مشخص قيمت قانونى مسكوك و سنه ضرب را خواهند داشت .

د) مسكوكات نيكل و مس در يك طرف شير و خورشيد و در طرف ديگر عدد مشخص قيمت قانونى مسكوك و سنه ضرب را خواهند داشت .

رئيس - آقاىان عدل و شريعت زاده موافقتند . راي ميگيريم بماده پنجم آقاىان موافقين قيام فرمايند

(عده كثيرى قيام نمودند)

رئيس - تصويب شد . ماده ششم :

(ماده ششم - حق ضرب)

ضرب کلیه مسکوکات ایران منحصراً در ضرب خانه دولتی بعمل خواهد آمد ضرب مسکوک طلا برای عموم افراد آزاد است و حق ضرب برای هر کیلو گرام طلای خالص نباید از ده ریال تجاوز کند ضرب مسکوک نقره و نیکل و مس منحصر بدولت است و این حق بهیچوجه من الوجوه قابل انتقال نخواهد بود

رئیس - آقای عدل

عدل - موافقم

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موافقم

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - عرض میشود در اینجا نوشته است بجهت هر کیلو گرام از ده ریال کیلوگرام طلا که سکه میشود از ده ریال زیاد تر نخواهد و این کار مشروعی است و اجرت صحیحی است. بنده عقیده دارم زیادتر از این باشد لا اقل نیم عشر یا ربع عشر باشد و الا این چند مثقالی که میخواهد ضرب کنید و اجرت او را فرضاً ده ریال است این گمان میکنم خرج و دخلش با هم میزان نیاید و اگر هم گفته شود ما باید تشویق کنیم که همه سکه کنند از یک جزئی تفاوت حق سکه گمان نمیکنم که کسی هیچوقت منصرف از سکه کردن در ضربخانه ما بشود عقیده ام این است که حقوق دولت را قدری زیادتر کنند فردا در ضربخانه کسر بودجه پیدا نکنیم.

رئیس - آقای عدل

عدل - نظر آقا خیلی عادلانه است غیر از اینکه اینجا باید ملاحظه کرد و کاری کرد که برای مردم تشویق شود

از هر نفری زیاده از دو ریال مجبور نیست بگیرد نه این که کلیه از تمام افراد دو ریال بیشتر نباید بگیرد. این توضیح باید داده شود که مراد این است از هر نفری دو ریال زیاد تر مجبور نیست بگیرد نه اینکه کلیه دو ریال بگیرد.

وزیر عدلیه - مقصود ما همان است که آقای فیروز آبادی داشتند و ایشان یک فرضی را کردند که ابدأ ذهن به آن بر نمیخورد که اگر کسی آمد گفت این پول را بگیر بگویند خیر من دو ریال پول سیاه گرفته ام و قبول نمیکنم. مقصود ما همان بود که خود آقا هم تصدیق دارید یعنی در یک معامله اگر من خواستم از آقا ده خرورار بکنم بخرم آنوقت تمام پول این را بخواهم پول سیاه بدهم حق دارید قبول نکنید.

رئیس - آقایانیکه با ماده هفتم موافقت قیام فرمایند.

(اکثر بر خاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده هشتم:

(ماده ۸ - مسکوک معیوب و قلب)

ضرب و بجریان انداختن مسکوکاتی که مخالف مقررات این قانون تهیه شود ممنوع است مسکوکات مذکور در این قانون در صورتیکه معیوب باشند مانند مسکوک سوراخ دار یا شکسته یا دسته دار یا مسکوکاتی که بوسیله مواد شیمیائی و تیز آبی یا بوسیله آلات و ادوات از مقدار فلزی آن مصنوعاً کاسته شده باشد دارای اعتبار مسکوکاتی نبوده و جریان قانونی نخواهد داشت.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موافقم

رئیس - آقای عدل

عدل - موافقم

رئیس - آقای کیا

یعنی ضرب مسکوک نقره را خواستم عرض کنم در اینصورت چون نوشته اند قابل انتقال نیست اگر عبارت دیگری هم بنویسند که اگر دولت مصلحت میدانند قابل انتقال نیست یعنی اگر همچو ترتیبی واقع شد که دولت حدود و حدش را معین کرد بتواند بیک کمپانی بدهد وزیر عدلیه - نظر دولت این بوده است که این حق منحصر بدست خود دولت باشد و همین جهت در اینجا اینطور نوشته شده است که انتقال نمیتواند بدهد جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - کافی است ؟

جمعی از نمایندگان - بل کافی است

رئیس - رأی میگیریم بماده ششم آقایان موافقین

بیان فرمایند

(غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده هفتم قرائت میشود:

(ماده ۷ - حد قبول مسکوک نیکل و مس)

رئی هیچکس قبول مسکوکات نیکل و مس بیشتر از مبلغ دو ریال در تبدیل و معاملات اجباری نیست ولی دوائر دولتی از این قاعده مستثنی بوده و هر قدر مسکوک نیکل و مس بابت مالیات و عوارض داده میشود باید قبول بد بانک ملی و شعبات آن نیز بنمایندگی و حساب دولت در مقدار از مسکوکات مزبور را که با آنها تسلیم نمایند قبول خواهد نمود.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - اینجا نوشته برای هیچکس زیاده از دو ریال در تبدیل و معاملات اجباری نیست و عبارت از اینست که موهم این است که اگر بنده یک دور ریال خورد خورد جمع کردم و یک کس دیگری میخواست از من پول بدهد بگویم من دو ریال را دارم البته مقصود از این نیست ولی عبارت موهم این مطلب است که موهم این مطلب است باید توضیح داده شود که

کیانوری.. در این ماده مسکوکاتی که دارای اعتبار نیست محدود کرده است ولی در جریان مذاکرات چند روزه همینچنینی که آقایان فرمودند در رواج پول يك اشکالات فوق العاده واقع شده است بطوریکه پولهایی که يك مقدار از زنجیره او هم رفته باشد قبول نمیکنند بنده تصور میکنم خوب است دولت يك اعلانی بکند عین این ماده یعنی همین شرایطی را که در پولهای غیر معتبر است اعلان بکند که اشخاصیکه این پولهای رواج را بر نمیدارند ورد میکنند شکایت کنند بپارکها و مورد تعقیب شوند فقط این اعلان اگر بشود ممکن است يك حالت سکون و رواجی در بازار بشود و الا فعلاً در بازار اشکالات برای مردم میکنند دولت اعلان کند که مطابق این ماده این سه فقره پول مورد اعتبار نیست ولی در غیر این سه فقره هرکس قبول نکند مورد تعقیب واقع خواهد شد

مخبر کمیسیون قوانین مالیه (دکتر عظیمی) مطلب اینطور که فرمودند نیست یعنی این مسکوکاتی که اینجا نوشته که این شکسته است این مال بعد است پس از اینکه این ربال ضرب شد و بدست مردم افتاد دیگر سکه سوراخ دار و دسته دار نداشته باشد اما این چیزی که فرمودند آقای وزیر عدلیه توضیح دادند که شش ماه باید بپرد و بدهند به بانک ملی و بعد هم دیگر پذیرفته نمیشود رئیس - رای میگیریم باده هشتم آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده ۹م :

(ماده ۹ - ذخیره مسکوکات)

حفظ و نگاهداری ذخیره که لا اقل باید معادل بامبلغ کل مسکوک نقره و نیکل و مس باشد اجباری است و ذخیره مذکور مرکب خواهد بود از مسکوک طلا یا شمش طلا یا اسعار خارجی مهالکی که خرید و فروش

و معاملات طلا در آنجا آزاد باشد. ذخیره قانونی مذکور در بانک ملی ایران بامانت گذارده میشود و بانک مزبور قسمت شمش و نقود را در ایران و قسمت اسعار خارجی را بر طبق تعلیمات هیئت دولت در بانکهای درجه اول خارجه نگاهداری و حفظ خواهد نمود

ماهی دومرتبه صورت وضعیت ذخیره قانونی و مقدار مسکوک نقره و نیکل و مس در جریان با اهداء مفتش دولت در بانک ملی ایران و رئیس بانک ملی ایران و خزانه دار کل و بکنفر مفتش بانتخاب مجلس شورای ملی منتشر و در جرايد با اطلاع عموم خواهد رسید

رئیس - آقای عدل

عدل - موافقم

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موافقم

رئیس - آقای دشتی

دشتی - موافقم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - این جا خواستم از آقایان

مخصوصاً آقای عدل که فرمودند عرض کنم که بنده عرض نسبت بنام مجلس است و چون همیشه نظر آن است بود که لواجی که میاید باید دولت باشد که با دولت صحبت بشود این است که بنده آنطور صحبت کرده ام الا بنده کاملاً میدانم شما عضو کمیسیون قوانین مالیه هستید اینجا میخواستم عرض کنم که عملی شدن این ماده چطور است که اینجا مینویسد حفظ و نگاهداری ذخیره که لا اقل باید معادل فلان باشد اجباری است و دولت نسبت به مثلاً سرحدات بعد از ده روز قانون را اجرا کنند عملی شدن این ماده را معین نکرده اند که بعد از قانونی است که نا بکسان دولت مهلت دازد آن قانون را بنویسد بعد از آن آن قانون

عمل میشود یا اینکه بر سبیل مجمل است ؟ حالا میدانم عمل شدن و وجود خارجی پیدا کردن این چیست ؟ بنده همینقدر میخواستم به بینم که عملی شدن این موضوع در تبدیل نقره بطلا در عمل و تعمیم پیدا کردن و عملی شدن این چطور است موقع عملی شدن این فکر را کرده اید نکرده اید خواستم يك توضیحی بدهند

رئیس - آقای عدل

عدل - اولاً این عرضی که کرده ام برای این بود که صحبت بین الانین جایز نیست و حضرتعالی همیشه به آقای وزیر عدلیه خطاب میفرمائید از آن جهت بود اما راجع باین مسئله باز چون نظر آن به آنطرف بود بنده خیلی کم شنیدم (آقا سید یعقوب - جوابش مشکل است) بنده تصور میکنم که فرمودید کی عملی میشود این را اگر در کمیسیون بودجه تشریف داشتید متوجه میشدید دولت خودش برای این کار يك اعتباری يك ذخیره نگاهداشته است و در قانون نوشته همینکه این قانون گذشت این عملی میشود و دولت شروع با اجرا میکند فقط مسئله ضرب و سکه چون باید ماشین ماوسر سکه و اینها حاضر باشد بکن است مدنی طول بکشد و الا دولت فوراً اقدام خواهد کرد.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - در اینجا بنده عرضی ندارم مگر این که فقط در اینجا اسعار استعمال شده اسعار يك لفظی است معنای خودش مگر اینکه جدیداً يك معنایی برایش وضع کنند والا معنیش نرخهای خارجی است و حال آنکه مراد نرخ خارجی نیست مراد اعتباری است که مادر بانک خارجی داشته باشیم در اینجا لفظ سعر و نرخ را استعمال کردن ملاحظه است

مخبر کمیسیون قوانین مالیه - بنده می خواستم به آقای فیروز آبادی عرض کنم که اسعار جمیع سعر است و سعر که نرخ میخواهند معنی کنند جمع سعر است

سعر یعنی چیزی که این قیمت داشته باشد چیزی که قیمت داشته باشد میگویند سعر و جمعش میشود اسعار.

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - عرض کنم آقای وزیر عدلیه و آقای وزیر مالیه توجه کنند که ما عبارت را درست بفهمیم و آقای فیروز آبادی هم سؤالی کردند توجه فرمودید نوشته شده است و قسمت اسعار خارجی را بر طبق تعلیمات هیئت دولت در بانکهای معتبر دول خارجه نگاهداری و حفظ خواهد نمود البته تفاوت نرخ و سعر و این توضیحاتی که آقای مخبر آقای عظیمی دادند درست است ولی این عبارت را مانعی توانیم بفهمیم اسعار خارجی را دولت در بانکهای خارجه حفظ میکند یعنی چه ؟ این را خواهش میکنم يك توضیحی بدهند

وزیر عدلیه - اولاً با کمال تأسف باید این را عرض کنم که اگر گاهی می بینید بنده توجه نمیکنم تقصیر خود آقایان نمایندگان است برای اینکه ملاحظه فرمائید وقتی که دوطرف بنده آقایان مشغول مذاکره باشند البته بنده مجال این را نمیکنم که توجه بکنم اما در قسمت بیاناتی که آقایان فرمودند در قسمت اول میگوید حفظ و نگاهداری ذخیره که لا اقل باید معادل با مبلغ کل مسکوک نقره و نیکل و مس باشد اجباری است و ذخیره مذکور مرکب خواهد بود از مسکوک طلا یا شمش طلا یا اسعار خارجی مهالکی که خرید و فروش و معاملات طلا در آنجا آزاد باشد ذخیره قانونی مذکور در بانک ملی ایران بامانت گذارده میشود و بانک مزبور قسمت شمش و نقود را در ایران و قسمت اسعار خارجی را بر طبق تعلیمات هیئت دولت در بانکهای درجه اول خارجه نگاهداری و حفظ خواهد نمود. امروز ما ذخیره طلای خودمان را در کجا نگاهداشتیم ؟ بچه صورت است: بصورت لیره که هست در بانکهای خارج نگاهداشتیم مقصود این است که آن قسمت از این ذخیره طلا مان که بصورت شمش است با بصورت مسکوک طلاست این را در

خود ایران نگاه میداریم ولی آن قسمتی که بشکل پول تسعیر خارجی است فرض کنید لیره یا دلار یا يك پول دیگر حالا بنده نمیخواهم در این قسمت گفته باشم که حتماً با چه پولی خواهد بود ولی پولی که دارای این شرایط باشد که در قانون است این را در بانگهای خارجی امانت میگذاریم در بانگهای معتبری که دولت دستور میدهد بیانک و امانت میگذارد. این را خواستم توجه بدهم آقایان را و شاید خودشان هم متوجه باشند شاید روی سخن بنده بیشتر با مردم است از اینکه از حالا درست مطمئن شوند که پول آتیه شان يك پول محکم و يك پولی است که دارای تکیه گاه با اساسی است و توجه میدهم آقایان را باینکه آنچه که بنده اطلاع دارم شاید خیلی جاها باشند از ممالکی که جدیداً این کار را کرده باشند که بنده بنظر میرسد ولی هیچ مملکتی باین اندازه که ما پیش بینی کرده ایم که باندازه پول نقره میباید طلا ذخیره کنیم و بیش از آنچه که ما سرمایه طلا داریم نظیر ندارد و ما خواستیم طوری کنیم که پول ما از هر حیث محل اطمینان کامل باشد (صحیح است) جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای میگیریم به ماده نهم آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دهم قرائت شد:

(ماده ۱۰ - اخذ حقوق و عوارض دولتی)

از تاریخ تصویب این قانون کلیه حقوق و عوارض دولتی که در سرحدات مملکتی در موقع ورود و خروج اخذ میشود (اعم از اینکه در خود سرحد اخذ شود یا در داخله مملکت) مانند حقوق گمرکی و حق انحصار قند و چای و تاکس راه و حق انحصار دخانیات و تراباک و عوارضی که در سفارتخانه ها و قسولگریها در خارجه

اخذ میشود و وجوه تذکره و ویزا و غیره بر اساس ریال اخذ خواهد شد.

رئیس - آقای کیا

کیا نوری - در ماده ده مینویسد از ابتدای تصویب این قانون در ماده چهارده مینویسد این قانون در روز بعد از تصویب بموقع اجرا گذاشته میشود و این مخالفت دارد تصور میکنم باید اینجا هم نوشته شود از تاریخ اجرا.

وزیر عدلیه - بنده با این نظر موافقم و صحیح هم هست و بعد در ماده چهاردهم اگر آقایان موافقت بفرمایند بنویسیم از اول فروردین ماه ۱۳۰۹ و در اینجا نظر آقا صحیح است و باید نوشت (از تاریخ اجرای این قانون) و يك نکته را هم بنده در اینجا میخواهم بگویم که بعضی از آقایان نمایندگانی هم باشند مذاکره کردند و البته اگر در این خصوص پیشنهادی هم از طرف آقایان بشود ممکن است بنده قبول کنم. در این ماده بطوریکه ملاحظه میفرمایند نوشته شده است که از تاریخ اجرای این قانون کلیه حقوق و عوارض دولتی که در سرحدات مملکتی در موقع ورود و خروج اخذ میشود مانند حقوق گمرکی و حق انحصار قند و چای و تاکس راه و غیره بر اساس ریال اخذ خواهد شد و تسعیر این را نوشته است و يك قانونی در ماده بازدهم باید بیاید و تسعیر را معین کند البته در نظر اول يك تناقضی دارد بجهت اینکه از يك طرف گفته میشود طرز تبدیل ریال به قران باید در يك قانونی که تا یکسال بعد باید بیاید معین خواهد شد از يك طرف از فردای روز اجرا ما بایستی تبدیل کنیم نظر دولت این است که ما فعلاً اجازه داشته باشیم یعنی دولت اجازه خواهد داشت این اساس تبدیل را الان بیاید تسعیری از برایش معین کند و مطابق او اجرا شود حال اگر لازم است در اینخصوص پیشنهادی داده شود که در آخر این ماده نوشته شود به تسعیری که دولت معین خواهد

کرد اخذ خواهد شد یا این ترتیب بشود یا این توضیح بنده کافی خواهد بود. پیشنهاد هم بشود که روشن تر بشود البته بنده موافقت خواهم کرد و البته مسلم است که این تسعیر فقط از نقطه نظر موقتی و اجرای این ماده است سوء تفاهمی نباید بشود و این هیچ مربوط بآن طرز تبدیلی که بعد باید بموجب يك قانونی بشود هیچ ناسی با او ندارد و مربوط باو نخواهد بود حالا آقایانی که میفرمودند اگر میل دارند پیشنهاد بدهند

رئیس - آقای فرشی

فرشی - بنده با این ماده مخالف نیستم ولی در طرز تنظیم و اشکالی که در موقع اجرا پیدا خواهد شد مخالف مینویسد از تاریخ تصویب این قانون کلیه حقوق و عوارض دولتی که در سرحدات مملکتی از موقع ورود و خروج اخذ میشود (اعم از اینکه در خود سرحد اخذ شود یا در داخله مملکت) مانند حقوق گمرکی و حق انحصار قند و چای و تاکس راه و حق انحصار دخانیات و تراباک و عوارضی که تا آخر ولی این جا نماند که فعلاً و تا موقع اجرای این قانون از سرحدات مملکت میشود و یا در سرحدات مانده و هنوز مالیات گمرکی آنها تأذیه نشده است تکلیفش چه خواهد بود. بنده در سرحدات و چه در گمرکهای مرکزی مثلاً گمرک مشهد گمرک کرمانشاه گمرک تبریز مال التجاره خیلی زیادی وجود است که با تناوب بایستی نوبه تأذیه گمرکی آنها بشود. در ظرف ده روز این قانون با اجرا خواهد رسید و وقت يك تجاری بیست روز است بیست و پنج روز است یعنی قبل از تصویب این قانون مال او وارد گمرک شده است اگر میخواهد او را از گمرک خارج کند پس گمرک حق دارد باو بگوید که از تاکس جدید مملکتی و این اسباب اشکال میشود بین تجار و مخصوصاً برای کسانی که فعلاً مالشان در گمرک موجود است که بیش از حد کرده اند که از گمرک میخواهند خارج کنند

بعد بفروشد اگر با این ترتیب نخواهد معامله کنند اغلب تجار متضرر و ورشکست خواهند بود. این يك قسمت عرض بنده است قسمت دوم این است که این بر صادرات مملکت يك تخمیلانی خواهد کرد که بضرر صادرات مملکت خواهد شد از آن جمله از فردا در قسمت عوارض راه چون فرش متاعی است که وزن است و از روی وزن از او مالیات نواقل میگیرند آنوقت این را تبدیل میکنند باسعار جدید تقریباً سه مقابل علاوه میشود و اسباب نکس فروش آن در خارجه میشود زیرا که تاجر مجبور است اصل خرید و مخارج راه و گمرک تا محل مبداء آنرا باید در نظر بگیرد مثلاً در آمریکا تاجر باید اصل خرید را بنویسد بعد کرایه که داده است با گمرک بنویسد گمرکی که داده است در خارج از ایران بنویسد و همچنین حق تا کس راهم بنویسد این وقتیکه قیمتش معین شد گمرک آمریکا از روی همین قیمت گمرک خواهد گرفت و يك مقداری در اینجا زیاد میشود يك قسمت هم در آمریکا از روی آن صدی هفتاد و پنج میگیرد این نظریات بنده است استدعا میکنم آقا توضیح بدهند

وزیر عدلیه - در قسمت اول تصور میکنم که نظر آقا را دولت خودش هم موافق است و با توضیحی که بنده میدهم مطلب روشن میشود البته آن مال التجاره هائی که آمده اند در گمرک و هنوز حق خود را نپرداخته اند مسلم است که آنها بایستی مطابق ترتیب فعلی مالیات بدهند ولی آنها هائی که بعد از تاریخ اجرای این قانون وارد گمرک میشوند آنها البته بایستی مطابق این قانون تأذیه کنند (صحیح است) و این قسمت هم که فرمودید تاکسها بالا خواهد رفت خصوصاً در مسئله قالی اگر دولت يك نظری را اتخاذ کند بطوریکه در اینجا هست بگوید پول من از برای گرفتن فلان قسم عوارض این است این را نمیشود آمد و از برایش شقوقی پیدا کرد شما میگوئید من که بولم ریال است و بعد رایج خواهد شد عجله از روز اجرای

این قانون این پول را در این قسمت از معاملات خودم
مأخذ حساب قرار میدهم و گمرک را هم روی این
میگیرم عوارض را هم روی این میگیرم این را نمیشود
گفت بصادرات ضرر میخورد خیر بر فرض هم از این
حیث یک ضرری برسد اگر واقعاً معلوم شد که یک
ضرری است که خبلی سنگین است البته ممکن است
آزرا آورد و تغییر داد ولی نمیشود آمد و از نقطه نظر
صادرات ما یک پول قرار دهیم و از نقطه نظر واردات
یک پول .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

آقا سید یعقوب - خیر آقا

رئیس - چرا؟ بفرمائید

آقا سید یعقوب - آقا افسر توجه بفرمائید
(افسر - چطور آقا) این مسأله امروز میگردد .
چیزی هم نمانده ولیکن اصل آن مواد این قانون همین
ماده است این موضوعی را که آقای فرشعی عنوان کردند
اگر نظر تان باشد در وقتی که قانون انحصار قند و چای
آمد به مجلس و اینجا گذشت همین مسأله را که آقای
فرشعی اظهار کردند بقدری اسباب سخت گیری واقع
شد بین نجات آنوقت که دکتر میلسپو بود همین مسأله
قند و چای در گمرکات آقای آقا سید کاظم و شاید
بعضی دیگر از آقایان هم میدانند باین اندازه که
آقای وزیر عدلیه بیان کردند یا اینکه یک چیزی را
در قانون بیاورند که صریح باشد که فردا در گمرک
مایین مأمورین گمرک و نجات این گرفتاری واقع نشود
چون بنده بودم با آقای آقا سید کاظم در جاهائی رفتیم
و خرید هائی کردیم بسختی که او میگفت این پنج
دقیقه بعد از اجرای قانون آمده است او میگفت چهار
دقیقه قبل آمده است اسباب سختی در آن قانون واقع شد
در مقام عمل این هم بیشتر از آن گرفتار خواهیم شد
اگر ممکن باشد اینجا یک توضیحی بفرمائید موضوع

دیگر که آقای وزیر عدلیه فرمودند بنده باصطلاح
خودمان اصول موضوع را بنده قبول میکنم چون حسن
ظن دارم ولی تصدیق میفرمائید ما تمام زمانمان بر
ترویج نجاتمان است ، ترویج صادرات است ما باید
بقدری که بتوانیم مثل ملل و دول دنیا که بر صادرات
خودشان وقتی یک ضرری می بینند پول روی او
میگذارند بنده نظرم هست که زمان تزاری دولت تزاری
قند در مملکت خودش خیلی گرانتر بود در مملکت
ما ارزانتر بود چرا چون ترویج است بنده نظر
خودم را عرض میکنم نظر بعلاقه تاسی که که هیئت دول
بترویج تجارت دارد در اینجا باین اندازه بنده قانع نشدم
که ما نمیتوانیم برای ورودی و صدوری در پول بگیریم
خیر کاملاً میگیریم ما نسبت بورودیمان یک ترتیب است
نسبت بخرودیمان یک ترتیب است چرا؟ علت اینکه
مسئله تشویق تجارت است که تمام دنیا بر روی این مسأله
با ما موافقتند و همه تشویق تجارت خودشان را میکنند
هر قوه که باشد بقوه اعلان بقوه پر باکند و نطق و دلیل
دادن تشویق میکنند تجارت خودشان را ما هم باید همین
طریق رفتار کنیم این دو موضوع موضوع دیگر که بنده
است که شما خودتان این کلمه و غیره (آقای وزیر عدلیه)
توجه بفرمائید باز آقای عدل بمن ایراد میکنند در اینجا
این کلمه و غیره مبهم است کلمه مبهم که واقع شده در
مقام عمل اسباب گرفتاری میشود خوب است این را هم
توضیح بدهند که مراد چه چیز است . نوشته تذکره در
این غیره در مقام عمل همه جا میرسد اول کلمه عوارض
دولتی است اینجا هم که و غیره است همه جای آمد و آمده
بنده سوء ظن ندارم برای واضح شدن قانون است اینست
که پیشنهاد کردم کلمه و غیره را حذف کنید با یک توضیح
بدهید که رفع این بشود

امیر تیمور کلالی - صحیح است

وزیر عدلیه - چقدر خوب بود که بنده عرض
سوابق طولانی که در مسائل پارلمانی دارند این عرض

بنده کردم همان توضیح اکتفا میکردند حالا هم مرا
و اداریه یک توضیحات دیگری نمیکردند که حالا بنده بیایم
و یک اصول و تئوری در اینجا بیایم ذکر کنم که اصول
معاملات مالک دیگر چیست که مالک دیگر هم همینطور
است و مکرر عرض کردم که نمیشود یک مملکتی بگوید
که من پولی را میگیرم راجع بگمرک هر کدامش را یک
پول میگیرم از برای صادرات یک جور پول میگیرم از
برای واردات یک جور دیگر حالا بنده توضیح زنای
الایم نمیدانم بدهم بجهت این که بایستی وارد شوم در
یک سلسله مذاکرات و قواعدی که هیچ لزومی ندارد اما
راجع بکلمه و غیره که یک قدری مبهم بنظر تان آمدن
من عرض غیره (امثال آن) بگذاریم چون نوشته است
تاریخی که از سفارتخانهها از قبیل ویرا و غیره اخذ میشود
که امثال آن هم بنویسیم مانعی ندارد حالا اگر یک
بیزمانی باشد که بنده نتوانم اینجا شرح بدهم اگر امثال
را بنویسیم تأمین نظر آقا میشود و مسأله روشن تر میشود
در بالاخره بنده قبول میکنم که امثال آن باشد

رئیس - آقای حاج امین

حاج میرزا حبیب الله امین - همانطور که آقای
شی و آقای آقا سید یعقوب فرمودند البته یک اشکالاتی
این ماده دهم هست ولی در عین حال یکی از مواد
این مفید این قانون ماده دهم است . . .

حاج میرزا حبیب الله امین - در عین حال از مواد
مفید این قانون این ماده ده است ولی یک اشکالاتی در
برایش واقع خواهد شد و مخصوصاً از نقطه نظر واردات
مفید است ولی از نظر صادرات بالاخره با طرز
بیل قران بر یک قیمت صادرات زیاد میشود و برای
مدرات یک نگرانی خواهد بود بنده در کلیاتش نمیخواهم
من بکنم فقط یک موضوعی را میخواستم اینجا تذکر
م و قبلاً هم با هیئت دولت صحبت کردم ولی با گذشتن

این ماده این مقصود حاصل نمیشود و آن راجع بتا کس
صدور تریاک است در چند روز قبل آقایان در جرابدلابد
ملاحظه فرموده اند که تا کس صدور تریاک را صد تومان
بعد صد بیست و پنج تومان اضافه کرده اند اگر مقصود
دولت این است که با آن تا کس اضافی تبدیل بربال شود
تا کس هر صندوق پانصد تومان چهار صد و هشتاد تومان
میشود و تصور میکنم که مقصود دولت این باشد که
بالاخره چهار صد تومان زیادتر از بابت تا کس صدور
تریاک نگیرد که بالاخره این هم زیاد است و باعث نکس
صادرات تریاک خواهد شد چون آن اعلان قبل از این
قانون است و میزان تا کس را چهار صد تومان معین
کرده است این قانون هم امروز میگردد و تبدیل میکنند
آن قران را بریال و چنانچه عرض کردم این باعث خسارت
خواهد شد و آنوقت باید پانصد تومان برای صدور یک
صندوق تریاک بدهند خواستم آقای وزیر مالیه یا آقای
وزیر عدلیه یک توضیحی بدهند که بعد از اینکه این
قانون گذشت آیا با آن اعلانی که فرمودند تا کس بهمین
مبلغ باقی خواهد بود یا او را تنزل میدهند که معادل
شود با مبلغ قرانی که معادل کند با تبدیل ریال مقصودم
این بود که این توضیح را بدهند بعد اسباب اشکال نشود .
وزیر عدلیه - بنده تصور میکنم که خوب است آقا
قناعت بفرمایند به این اندازه که عرض میکنم اساساً دولت
مقصودش این نیست که بصادرات تریاک نکسی وارد شود
و بعد هم در عمل ملاحظه خواهید فرمود که آن اندازه
که لازم است به این امر کمک خواهد کرد که نکسی بر
صادرات تریاک وارد نشود .

رئیس - آقای افسر

افسر - بنده مقصودم این بود چون مذاکرات را کافی
دانستم و آقای وزیر عدلیه دفاع کردند بنده عرض کنتم
که مذاکرات کافی است برای اینکه مطلب هر چه بود
مطالعه و گفته شد و البته اگر ضرری هم بقالی یا چیز
دیگر زده میشود دولت خودش در نظر خواهد گرفت

همانطور که راجع بقانون مروراید ملاحظه کردید وقتی که دولت احساس کرد برای يك جزیره اینطور منفعت دارد قانون آورد برای مروراید و در اینجا هم اگر دولت احساس کرد بعد از اینکه این قانون در جریان افتاد که ضرری متوجه است مثل سایر مطالب که متوجه میشویم این را هم اصلاح میکنیم ولی چیزی را که هنوز ما تجربه نکرده ایم و مذاکره در آن اسباب بطوء جریان است هر ساعتی که زود تر بگذرد بعقیده بنده بهتر است باینجهت مذاکرات را کافی دانستم و برای کفایت مذاکرات هم پیشنهاد میکنم رئیس -- آقای حاج امین که قانع شدند؟

حاج میرزا حبیب الله امین -- بلی

رئیس -- پیشنهاد آقای کیا را هم که قبول کردند که از تاریخ اجرا باشد.

صادقی -- در ماده ده بنده عرض داشتم

یک نفر از نمایندگان -- مذاکرات کافی شد

رئیس -- نظر آقای آقا سید یعقوب را هم که تبدیل و غیره با مثال آن باشد آقای وزیر عدلیه قبول دارند؟

وزیر عدلیه -- بنده موافقم عیبی ندارد.

رئیس -- دو پیشنهاد از آقای فرشی و آقای طاهری رسیده است تقریباً متحد المضمون است قرائت میشود پیشنهاد آقای دکتر طاهری

مقام منبع ریاست دامت عظمته : تبصره ذیل را پیشنهاد مینمایم :

تبصره -- اثباتی که تا اول فروردین ۱۳۰۹ بگمرک وارد شده بر طبق پول قران اخذ عوارض آن خواهد شد.

پیشنهاد آقای فرشی

مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی دامت شوکتة این بنده تبصره ذیل را به ماده واحده پیشنهاد مینمایم

که جنس وارد شد مطابق ترتیب آن روز گمرک خواهد پرداخت و این که بعد در انبار گمرک مدتی آنرا نگاهداشته باشند و مقداری هم کرایه انبار گمرک داده باشد بنده عرض میکنم که هر جنسی که قبل از اجرای این قانون وارد گمرک شد از آنها مطابق این ماده گمرک نخواهند گرفت مطابق این ماده از اجناسی خواهند گرفت که بعد از فروردین وارد شود که تاریخ اجرای قانون است حالا با این توضیحی که بنده دادم آیا لزومی دارد که این تبصره نوشته شود؟ خیال میکنم اگر مسترد بفرمایند بهتر باشد دکتر طاهری -- با این توضیح و تشریحی که فرمودند خیال نمیکنم لازم باشد و دیگر جای شك و شبهه باقی نماند استرداد میکنم

رئیس -- آقای فرشی قانع شدند؟

فرشی -- بنده عقیده داشتم که این تبصره نوشته شود ولی با این توضیح که آقای وزیر عدلیه دادند بنده قانع شدم و پس میگیرم.

پیشنهاد آقای یاسائی

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی . بنده پیشنهاد میکنم در آخر ماده این طور نوشته شود بر اساس ریال مطابق تسعیری که دولت معین خواهد کرد اخذ خواهد کرد.

وزیر عدلیه -- بنده با این پیشنهاد موافقت می کنم چون منظور هم همین است که دولت فعلاً تسعیر خواهد کرد. و تا آمدن آن قانون این تعدیل را برای دریافت حساب عوارض و مالیاتهای که در سرحد گرفته می شود خواهد کرد

یاسائی -- اجازه میفرمائید؟

رئیس -- بفرمائید

یاسائی -- عرض کنم چون فعلاً برای دریافت مرکات و عوارض دولت باید مطابق واحد پول جدید

حق خود را دریافت کند و چون فعلاً تسعیر آن پول معین نیست بنده منظورم این بود که برای دریافت این عوارض و از نظر دریافت آن عایدات دولت ناچار است که نرخ را معین کند تا آن قانون بموقع اجرا گذارده شود و قانونش بیاید بمجلس و از نقطه نظر تسعیر عمومی فعلاً باید گفت که اختیار تسعیر عمومی با دولت است وزیر عدلیه -- با این توضیح ایشان هم بنده کاملاً موافقم و در قسمت اول که بنده عرض کردم که تا آمدن آن قانون فقط این تبدیل برای حساب عوارض و مالیاتهای است که در سرحد گرفته میشود

دکتر طاهری -- بنده مخالف هستم با این . يك

توضیحی دارم . عرض کنم قران پول رایجی است و برای ریال و تبدیلس هم بقران که بعد يك قانون اساسی برایش قائل خواهید شد صرفاً تبدیل ریال را بقران و قران را بریال بنظر دولت بهر مبلغ که میخواهند بگیرند بعقیده بنده بایستی که يك قید دیگر هم بشود که با نظر کمیسیون تسعیر هم باشد و الاً دولت میگوید عوض دو قران هفت قران بدهید برای این که تسعیر با من است نباید این تسعیر صرفاً بمیل دولت باشد و آخر يك میزانی باید برایش معین کنید و تسعیر قران در اینجا بعقیده بنده بایستی با نظر دولت و کمیسیون تسعیر اسعار باشد

وزیر عدلیه -- عرض کنم که آقای دکتر طاهری که شخصاً به بنده مرحمت دارند اجازه بفرمایند که بنده بایشان عرض کنم که آقا دکتر هستند ولی تصور میفرمایند که میشود گفت که دو قران را هفت قران بدهید البته دولت می آید و نظر کمیسیون را در نظر میگیرد یعنی آن مقداری که تسعیر میشود در نظر میگیرد و از آن حدود تجاوز نخواهد کرد و گرچه فعلاً نرخ معین شده است و تنزل کرده است روز بروز هم البته بهتر خواهد شد ولی ممکن است که هر چند يك دفعه يك تفاوتی پیدا کند راجع باین که هر روز نباید يك تغییراتی داد بنابراین این گمان میکنم که آقا هم موافقت بفرمایند بهمین

ترتیبی که هست باشد که خود دولت معین کند و مسلم است که تغییر واقعی را در نظر خواهد گرفت بدون اینکه تفاوتی خیلی زیادی را قائل شود

رئیس - رای میگیریم بماده دهم با اصلاحاتی که عرض میکنم بجای از تاریخ تصویب از تاریخ اجرا بجای و غیره و امثال آن باضافه پیشنهاد آقای یاسائی در خانمه ماده موافقین قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده یازدهم قرائت میشود:

(ماده ۱۱ - تاریخ رواج)

تاریخ رواج ریال و تاریخ و طرز تبدیل قران بریال و طرز تبدیل ریال نقره بریال طلا و یا اسعار خارجی و حد ضرب ریال نقره و مسکوکات نیکل و مسی بر طبق قانون جداگانه که باید در ظرف مدتی که بیش از یکسال نباشد بتصویب مجلس شورای ملی برسد معین خواهد شد

رئیس - آقای عدل

عدل - موافقم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - این کلمه اسعار خارجی برای چیست؟ برای اینکه ما قانون اسعار خارجی را که نوشتیم ما در آنجا معین کردیم این کلمه اسعار خارجی را که مینویسد تاریخ طرز تبدیل قران بریال و طرز تبدیل ریال نقره بریال طلا و یا اسعار خارجی این کلمه اسعار خارجی برای چیست؟

وزیر عدلیه - اسعار خارجی يك ترتیبی است و در آن موردی است که حالا هم هست و پول طلا هم هست و هیچ اشکالی ندارد که در ضمن اجرای قانون ما بیائیم و يك ترتیب دیگری را معین کنیم اگر آن ترتیب همین ترتیب بود که ضرری ندارد و اگر نه يك مطالعات بیشتری شد که آن نظر را خواهیم آورد در هر حال آن قانون میشود

نقطه تذکری به دولت دادند خاطر مبارکتمان مسبوق است که بنده آنشب در فراکسیون همین مسئله را بعرض دولت رساندم که مسئله خروج طلا فوق العاده اهمیت دارد و این را باید متذکر باشید که خروج طلا از پیش غدن بوده است و مربوط باین قانون نیست و نمیشود ابدأ خارج کرد

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - در این ماده آمده است هم خروج نقره را منع کرده است و هم ورود نقره را ممنوع کرده است بنده خواستم ببینم نظر چیست اگر ورود نقره مضر باشد پس صدورش نافع است اگر صدورش نافع نباشد ورودش نافع خواهد بود حالا آمده اند هر دو را منع کرده اند این را نمیدانم بچه نظری است و یکی دیگر این که نوشته است ضرب مسکوک که در جریان است ممنوع خواهد بود معنیش این است که از امروز دیگر هیچ سکه زده نشود و حال آنکه آن سکه تا یکسال دیگر رواج نمیشود اگر ضرب این سکه هم ممنوع شود اسباب اشکال و تنگ دستی خواهد بود. مطلب سوم این است که آمده است مجازات متخلفین را هم ضبط عین و هم جریمه يك برابر یا دو برابر قرار داده است و سوم هم حبس این اندازه اشکال و تولید زحمت کردن جهت متخلفان ندارد اصل را ضبط میکنند يك مقابل یا دو مقابل هم جریمه میکنند و حبس هم میکنند مشهور است سنک بزرگ نشانه زدن است و نمی شود این کار را کرد تا این اندازه

وزیر عدلیه - آقا میفرمایند که متوجه نشدند چرا ورود و خروج نقره هر دو ممنوع است و ظاهراً باید منظور باشد که اگر مفید است نقره باید جلوی راول کنیم که برود ولی ممکن است نظر وسط را گرفت منظور ما گرفته ایم نقره چون روز بروز تنزل میکند و بالاخره يك مال التجاره ایست که ما پیش بینی میکنیم که این مال التجاره قیمت خودش را روز بروزاز دست

خواهد داد ما ورود او را ممنوع کرده ایم که مردم بخوبی این نیتند که این يك چیزی است که همیشه قیمت دارد و نقره زیاد در اینجا جمع شود چون نمکن است قیمت نقره برسد بروزی که از مس هم کمتر بشود اما خروج را چرا جلوگیری میکنیم برای اینکه لازم داریم که تشکیل شمش بدهیم و بشکل مال التجاره بفروشیم و بر سرمایه طلا مان اضافه کنیم و ذخیره طلائی که از يك راه دیگری جزء اعظمش را تهیه کردیم جزء دیگری را هم از این راه تهیه کنیم پس عبارت مطلب در واقع این میشود که آنچه که امروز تخمین میکنیم که نقره در مملکت است برای احتیاجات ما کافی است و از طرف دیگر هم نمیخواهیم که يك مال التجاره که در وقتن است در مملکت ما زیاد شود اما در قسمت دیگری که فرمودید متخلفین (فیروز آبادی ضرب مسکوک ممنوع شده) ضرب مسکوک که ممنوع شده ایکس یکسال پیش از این کار شده بود وقتی که يك مسکوکي بیش از حد معمولی و حد احتیاج سکه شده قیمتش پائین می آید همینطور که امروز شده که زیادتر از احتیاج ما سکه شده است بنا بر این اگر یکسال دیگر سکه کنیم و همین پولی که الان در جریان است باشد مسلم و بطور قطع و یقین اسباب زحمت خواهد شد و بهتر میشد که اگر ما يك سرمایه داشتیم که میتوانستیم این اندازه هم که در جریان است جمع کنیم. اما در مسئله حبس که میفرمائید هم عین را میگیرند و هم جریمه میکنند و مجازات میکنند از یکطرف بنده می بینم وقتی راجع به یکباب اقتصادی صحبت میشود شما کاملاً موافقت دارید آنوقت در شرایطی که برای آن معین می کنند موافق نیستید آقا سرمایه طلائی مملکت که با هزار تدبیر جمع شده است و بایستی جمع شود این را يك اشخاصی می آیند و قاچاق می کنند که لطمه بخورد باین کار آنوقت ما دو برابر جریمه بگیریم چون قاچاقچی وقتی ده مرتبه يك کاری را کرد يك مرتبه گیر می افتد حساب کنید و در مقابل این کار البته باید مجازاب شود نه اینکه میفرمائید که دستشان را ببرید و نه این که بگوئید

که حبسشان نباید کرد. اما این که فرمودید که سنک بزرگ علامت نزدن است بنده نمیدانم چه جور باید بزرگیم که آقا ببینند؟ (خنده نمایندگان)

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

آقا سید یعقوب - آقای وزیر عدلیه مخالفت بنده

تغییر نکرد در مجازات که سه سال زیاد است

دشقی - چرا؟

آقا سید یعقوب - علتش را عرض میکنم برای خاطر

اینکه حبس نشده اید و انشاء الله هیچوقت هم حبس نخواهید شد اگر خدای نخواستہ يك روزی حبس شدید

میفهمید که چه خواهد شد بنده نمیخواهم از قاچاقچی دفاع کنم بنده عرض میکنم قاچاقچی که گیر افتاد آن اصل مال را ضبط کنید و از يك برابر الی دو برابر

هم جریمه نقدی میکنید حبس از یکسال تا دو سال و سه سال دیگر چیست؟ شما تصور میفرمائید خودتان در کسیون عدلیه مکرر صحبت کرده اید که این حبسها اسباب

خرابی يك خانواده میشود (دکتر عظیمیا - نکنید) حالا کردنکند؟ آن خانواده بد بخت چه کند که بکلی نابود میشود لا اقل بیائید و از ششماه تا یکسال و از یکسال تا دو سال قرار بدهید سه سال را بکلی بنده مخالفم

وزیر عدلیه - بنده نمنا میکنم از آقای آقا سید یعقوب

که در این دم آخر موافقت کنند و متأسفانه بنده که وزیر عدلیه هستم ناچارم اینجا عرض کنم که قضات عدلیه ما بیشتر نظرشان روی شفقت میرود و روی آن

نظر نیست که در هیچ مجازاتی حداکثر را معین کنند همیشه احکام روی حداقل خیلی که بزرگ باشد روی حد متوسط و گاهی هم پائین تر صادر میشود پس اینطور

نیست که حد اعلای باشد قضات دنیا هم همین حال را دارند شما احکام محاکم را بخوانید در قسمت جنایات آن وقتی که

دکتر عظیمیا - (مخبر کسیون قوانین مالیه) اشکالی ندارد

رئیس - رای میگیریم باین ماده با اصلاح آقای دشقی موافقتن قیام فرمایند

(اکثر بر خاستند)

رئیس - تصویب شد ماده سیزدهم قرائت میشود

(ماده ۱۳ - خرید طلا بحساب دولت)

بانک ملی ایران در طهران موظف است در

هر موقع طلا را بر اساس حد اکثر ۲۷۲۱۳۵

ریال برای هر کیلو گرام طلای خالص بحساب دولت

خریداری نماید خرید طلا در شعب بانک در ولایات

اختیاری خواهد بود و خرید با اساس قیمت مرکز با

کسورات بابت حمل و نقل بضرابخانه دولتی و بیمه و مخارج

نماین عیار بعمل خواهد آمد مخارج تعیین عیار چه در

مرکز و چه در ولایات در هر صورت بمهده فروشنده

خواهد بود فقط عرضه هائیکه بیش از يك کیلوگرام باشد

مورد قبول و خرید خواهد شد

رئیس - آقایان ملک مدنی و عدل که موافقت؟

(بلی) رای میگیریم به ماده سیزده موافقتن قیام فرمایند

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده چهاردهم قرائت میشود

(ماده ۱۴ - تاریخ اجراء)

این قانون دهر روز بعد از تصویب بموقع اجراء گذارده خواهد شد.

وزیر عدلیه - اگر موافقت باشد بطوری که عرض

کردم نوشته شود از اول فروردین ۱۳۰۹ (نمایندگان

صحیح است)

رئیس - پیشنهادی از آقای فهیمی رسیده است که

در قسمت میکنیم يك قسمتش اصلاح شد و دیگری را

هم قرائت میکنند اگر موافقت شود:

پیشنهاد میکنم که ماده این طور اصلاح شود: این

قانون ده روز پس از تصویب بموقع اجراء گذارد میشود و هر قسمتی از قوانین سابقه که مخالف مدلول این قانون باشد ملغی خواهد بود.

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - اگر چه مطلب یکتقدیری واضح است ولی

اگر يك قانونی مخالف باشد با مدلول قانون سابق اسباب

زحمت میشود و تکلیف این را مجلس باید معین کند

حالا در این قانون يك قانونی برای ورود تفرقه سابق

گذشته است حالا در این قانون اگر چه ما این را

ذکر نکنیم و آن قانون را الغاء نکنیم در صورتی که دو

قانون متضاد بقوت خودش باقی است باید آن چه که

سابق است ملغی شود پس باید این ماده این طور نوشته

شود که این قانون از اول فروردین ۱۳۰۹ بموقع اجراء

گذارده می شود و هر چه از قوانین سابق که مخالف با

مدلول این قانون است ملغی است.

وزیر عدلیه - بنده این اصل را که آقا فرمودند

نمیتوانم قبول کنم و درست نمیدانم چه جور است. آن

چه بنده میدانم این طور است و اصولا این است که

وقتی که يك قانونی آمد و تناقضی با قانون سابق داشت

قانون سابق اصولا از بین رفته است و الا اگر شما

بخواهید این اصل را اینطور قرار دهید ممکن است اسباب

اشتباه شود چون بسیاری از قوانین آمده است و قوانین

قبل را صریحاً نگفته است که ملغی است ولی در عمل این

طور بوده است. از این جهت تقاض میکنم آقا صرف

نظر بفرمائید زیرا که زحمت بخودتان نباید بدهید که

بروید و آن قوانینی که مخالف با این قانون است معلوم

کنید و البته اگر ذکر میگردیم بهتر بود که چه قوانینی

است فلان ماده و فلان ماده ولیکن بطور کلی همین

جور که بوده است باشد بهتر است.

فهیمی - با توضیحی که آقا دادند پیشنهادم را پس

میگیرم.

رئیس - رأی میگیریم . . . پیشنهادی از آقای فیروز آبادی رسیده است :

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

بنده پیشنهاد حذف لفظ فقط تا آخر ماده را مینمایم
رئیس - ماده اش را پیدا نکردم

فیروز آبادی - این مال ماده ۱۳ بود .

رئیس - پس گذشت . رأی میگیریم به ماده چهاردهم با اصلاحی که آقای وزیر عدلیه پیشنهاد کردند موافقین قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . مذاکرات در کلیات است .
آقای ملک .

ملک مدنی - موافقم

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده سه موافقم .

رئیس - آقای افسر .

افسر سه موافقم .

بعضی از نمایندگان - مخالفی ندارد .

رئیس - آقای صادقی .

صادقی - این لایحه یکی از آن لوايح بر جسته و

حسابی است که از طرف هیئت دولت تقدیم شده است .

و مواد آن هم باندازه علمی و عملی است که تصور میکنم مزیدی بر آن متصور نباشد و بطوری که نواقص ما در عهدشاهنشاه اعلیحضرت همايون پهلوئی اصلاح شده امیدوارم این قانون هم که يك قانون حسابی است استقلال مالی را هم تامین کند . این است که بنده بنام آذربایجان از هیئت محترم دولت مخصوصاً آقای وزیر دربار عرض تشکر و اظهار قدردانی میکنم لیکن در ماده ۸ بنده يك عرض داشتم که میخواستم عرض کنم . در ماده ۸ که مینویسد اگر مسکوکات معیوب باشد مانند دسته دار و سوراخ دار بنده خواستم عرض کنم مسکوک نیکل و مس را از این قسمت مستثنی کنند زیرا ممکن است این مسکوک در نتیجه استعمال يك خراش بر دارد و نمیشود این مسکوک را مستثنی نکرد اگر مستثنی میشد بهتر بود .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - رأی میگیریم به مدلول خبر محتوی چهارده ماده موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب بشد
[۵ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه]
رئیس - پیشنهاد ختم جلسه شده است (صحیح است)
جلسه آینده فردا چهارشنبه سه ساعت قبل از ظهر دستور لایحه بودجه .

(مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر